

Tescil No : 141
Koruma Tarihi : 07/07/2008
Başvuru No : C2008/029
Coğrafi İşaretin Türü : Menşe
Başvuru Sahibi : İSPİR ESNAF VE SANATKARLAR ODASI
Başvuru Sahibinin Adresi : Yukarı Mahalle Cumhuriyet Cad. Esnaf İş Hanı Kat:2
İspir / ERZURUM
Ürünün Adı : Kuru Fasulye
Coğrafi İşaretin Adı : İspir Kuru Fasulyesi
Kullanım Biçimi : Markalama
Coğrafi Sınırları : İspir ilçesi sınırları

Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 05.05.2010 tarih ve 27572-0 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 07.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Değişiklik ilanı :

15.11.2018 tarih ve 41 sayılı bülten

Tescil No : 141
Coğrafi İşaret : İspir Kuru Fasulyesi

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri :

İspir Kuru Fasulyesine ait genel özellikler.

Hip.An.Ol	Yaprak Rengi	Çiçek Rengi	Uç yaprak Şekli	Uç yaprak Ucu	Yaprak buruşukluğu	Mak.has.uyg
Yok	Yeşil	Eflatun	Üçgen	O.Sivri	Az Bur	Değil

O.Sivri: Orta Sivri, U.Sivri: Uzun Sivri, Az Bur: Az buruşuk

Mak.Has.Uyg.:Makinelili Hasada Uygunluğu

Tohum Çimlenme Süresi(gün)	Çiçeklenme Süresi(gün)	Olgunlaşma Süresi(gün)
8	56-61	130-140

Büyüme Tipi Yarı Sarılıcı

Bitki Boyu 150-170 cm

Bitkide bakla sayısı 40-50 adet

Bakla uzunluğu 7 cm 12 cm

İlk bakla yüksekliği 11 cm 15 cm

Baklada tohum sayısı 4 adet 5 adet

1000 tane ağırlığı 300 g-325 g

Tohum verimi 230 kg/da 305 kg/da

İspir fasulyesi, ülkemizde şeker fasulyesi olarak bilinen yuvarlağa yakın ve hafif böbrek şeklinde olabilmektedir.

Üretim Metodu: Fasulye sıcak iklim bitkisi olması nedeniyle yetiştiriciliği de ılıman ya da sıcak iklimlerde yapılabilir. Nitekim fasulye 0°C'nin altındaki sıcaklıklardan zarar görmektedir. Sıfırın altındaki 2-3°C'lik sıcaklıklar bile oldukça önemli zararlara neden olmaktadır. Fasulye tohumlarının çimlenebilmesi için toprak sıcaklığının en az 10°C olması gereklidir. Fasulye tohumları toprak sıcaklığı 20-30°C arasında olduğu zaman en iyi çimlenme göstermektedir. Fasulye gelişme devresi içinde 20-25 °C arasında sıcaklık ister. Daha yüksek sıcaklarda çiçeklerin tozlanıp döllenebilmesi olumsuz yönde etkilenir ve ayrıca çiçek ve bakla dökülmeleri görülür.

Toprak Hazırlığı; İyi hazırlanmış keseksiz tohum yatağı iyi bir çimlenme ve çıkış gereklidir. Diğer taraftan sulama suyunun tarlada rahat bir şekilde dağıtılabilmesi için tarlanın iyi bir şekilde tesviye edilmesi gerekir. Bu amaçla ilkbaharda ekim öncesi tohum yatağı hazırlığı ve yabancı ot kontrolü için yapılacak toprak işlemlerde toprağı alt üst

etmeyen ve 8-12 cm derinlikte alttan işleyen kazayağı, kırlangıç kuyruğu gibi aletler kullanılmalıdır. Daha sonra toprak tesviyesi ve varsa kesekleri parçalamak amacıyla diskaro +tapan,tırmık+tapan yada freze gibi aletler kullanılır.

Ekim zamanı; Ekim zamanını belirleyen en önemli faktör sıcaklıktır. Fasulye 0°C'nin altındaki sıcaklıklardan zarar görür. Bu nedenle fasulye ekimine ilkbahar son donlarının bitiminden sonra başlanır. Buna göre son donların meydana geldiği dönemde fasulye toprak düzeyine çıkmamış olmalıdır. Fasulyede minimum çimlenme sıcaklığı 10 °C olmakla birlikte bu sıcaklıkta çimlenme çok yavaştır. Çimlenmenin kısa sürede ve yüksek oranda gerçekleşmesi için toprak sıcaklığının en az 15°C yi bulması gerekir. Dolayısıyla ekim zamanı bölgelere göre farklılık gösterir. Yörede bazen erken ekim yapılmakta dolayısı ile don ve aşırı yağışlardan zarar görebilmektedir.

Gübreleme; Baktakil bitkileri Rhizobium bakterileri vasıtasıyla ihtiyaç duydukları azotun ¾ ünü atmosferden sağlayabilmektedirler. Fakat fasulye simbiyotik yolla atmosferden en az miktarda (ortalama 5-6 kg/da) azot bağlayan bitkidir. Bitki bakteri, toprak ve iklim özelliklerine bağlı olarak simbiyotik azot fiksasyonu çok önemli düzeylerde değişebilmektedir. Yörede fasulye yetiştiriciliğinde yalnızca çiftlik gübresi kullanılmakta dolayısı ile verimde azalmalar görülebilmektedir.

Bakım; Fasulye tarımında en önemli bakım işlemi çapalama ve yabancı ot kontrolüdür. Ekim sonrası sulama yapılmış veya yağmur yağmışsa toprak yüzeyinde kaymak denilen sert bir tabaka oluşabilir. Çimlenen tohumların kolayca çıkış yapabilmesi için bu tabakanın hafif bir çapalama yapılarak kırılması gerekir. Bitkiler çiçek oluşturmaya kadar yabancı otların kontrol edilmesi gerekir.

Sulama; fasulye bitkisinin ekimden hasadına kadar 400-450 mm suya ihtiyacı vardır. Bitkinin ekimi yazlık olduğu için bu miktarın büyük bir çoğunluğunun sulama suyu ile verilmesi gerekir. Yörede genellikle ilk çiçeklenmeye kadar sulama yapılmamakta daha sonra düzenli olarak salma şeklinde sulama yapılmaktadır.

Çimlenme dönemi; Fasulye ekiminin yapıldığı toprakta çimlenme için toprakta yeterli miktarda nem bulunmalıdır. Çimlenme için yeterli nemin bulunmadığı durumda ya ekim öncesi sulama yapılarak toprak tava gelince ekilir, ya da ekim sonrası sulama yapılır. Ekimden sonra yapılacak sulama veya meydana gelecek yağış özellikle ağır topraklarda

kaymak tabakası oluşturur. Bu kaynak tabakası çıkışı zorlaştıracığı için bu tabakanın yumuşatılması için hafif bir yağmurlama sulama yapılabilir.

Çıkış çiçekleme arası dönem; Hava sıcak ve toprakta nem sıkıntısı varsa bitkiler 10-15 cm boylandığında hafif sulama çok uygundur. Bu dönem ile çiçeklenme arasında hafif bir sulama yapılmalıdır. Sulamada karık sulama tercih edilmeli mümkün olmadığı durumlarda diğer sulama yöntemleri kullanılmalıdır. Gelişmenin ilk dönemlerinde fazla su verilmesi bitkide kök ve gövde çürüklerini artırır kök gelişimini yavaşlatır.

Hasat ve harman; Kuru tane amaçlı fasulye yetiştiriciliğinde hasat zamanının tespiti son derece önemlidir. Hasadın erken yapılması denelerin buruşuk olmasına bağlı olarak verim ve kalitede azalmalara neden olmaktadır. Hasat için en uygun zaman bitkilerde baklaların genel olarak sarardığı tohumların normal şekil ve rengini kazandığı dönemdir. Harman makine ile yapılacaksa tanelerin fasla setleşmemesi gerekir. Hasat ve harman şekli yetiştiricilerin imkanlarına göre değişir. Ülkemizde hasat genel olarak bitkilerin elle yolunması yada biçilmesi şeklinde yapılır. Hasadın günün serin ve özellikle sabah saatlerinde yapılması hasat kayıplarını azaltmaktadır. Hasadı yapılan bitkiler küçük gruplar halinde iklim şartlarına bağlı olarak 5-6 gün kurumaya bırakılır. Harman çoğunlukla sopayla dövmek yada üzerinden traktör gezdirmek suretiyle yapılmaktadır. Bu amaçla özel geliştirilmiş harman makineleri kullanılmaktadır. Bu durumda kırık tane oranının fazla olmaması için batör dönme hızının yüksek olmaması gerekir. Yörede hasat ağustos ayının ikinci yarısından itibaren başlamakta eylül ayı sonuna kadar devam etmektedir. Hasat elle yapılmakta sökülen bitkiler gölge yerlere taşınarak baklalar da bulunan daneler elle çıkarılmaktadır.

Denetleme: Ürünün ekim aşaması, hasat aşaması ve pazarlamasına yönelik denetimler yılda 3 sefer ve şikâyet halinde her zaman olmak suretiyle İspir Esnaf ve Sanatkârlar Odası koordinatörlüğünde İspir İlçe Tarım Müdürlüğü ve Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat Meslek Yüksekokulundan görevlendirilecek ürün konusunda uzman en az 3 kişilik denetim mercii tarafından yapılacaktır. Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.